

Dilluns, 27 de setembre de 2004

Bernat Joan

Els deures de Turquia

La conveniència o no que Turquia s'incorpori a la Unió europea serà, sense cap mena de dubtes, un dels grans temes que, a nivell europeu, es debatran durant els propers anys. En relació a aquesta possible incorporació, hi ha bàsicament dues postures clarament enfrontades: la d'aquells que consideren que l'entrada de Turquia suposarà una inestabilització de l'Europa que s'està construint (amb una descohesió i la inevitable marxa a diverses velocitats diferents), i la d'aquells que consideren, en canvi, que, perquè Europa sigui realment un espai que generi cercles concèntrics de democràcia i benestar, Turquia ha d'entrar a formar-ne part.

Els primers basen les seues reticències en pors molt diverses. Per una banda, existeix la por a les conseqüències que pugui tenir el fet de permetre l'entrada a la Unió d'un estat amb prop de vuitanta milions d'habitants, la majoria dels quals són islàmics i, efectivament, no comparteixen uns valors i una cultura comuna amb els països que actualment formen la Unió europea. Així mateix, hom fa incidència amb les diferències econòmiques existents entre l'actual Turquia i Europa, diferències que marcarien una descohesió en el conjunt de la Unió europea, d'un abast a hores d'ara difícil d'avaluar.

Pot existir, encara, amb tot fonament, una tercera reticència, així mateix molt important: aquella que fa referència al respecte als drets civils a Turquia. Tenint un parlament que, de no ser per la pressió europea, hauria pogut mantenir, encara, una llei penalitzant l'adulteri; existint una societat en la qual encara es confonen, de vegades, l'esfera religiosa amb la política (malgrat els esforços de modernització que s'han fet, indubtablement, al llarg del segle XX, en aquest país d'Orient mitjà, incomparablement més grans que els realitzats a la majoria d'estats d'aquella part del món); i, sobretot, menyspreant els drets civils dels pobles sense estat, com ara la part del Kurdistan o d'Armènia que es troben sota sobirania turca, es fa difícil poder mantenir que és possible que, en un temps relativament breu, s'arribi a un estàndard de drets civils païble pel comú de la Unió europea.

Malgrat tot, quan es prenen decisions s'ha de saber quines poden ser les conseqüències de prendre-les en un sentit o en un altre. Entenem que facilitar l'acostament de Turquia a la Unió europea pot servir, des d'Europa, per posar pressió perquè a Turquia es puguin produir avanços significatius en camps diversos. Per exemple, per assolir els estàndards de drets civils exigibles per la Unió europea, s'hauran de llimar totes aquelles disposicions tendents a mesclar la religió amb la vida pública, o que coartin els drets individuals de les persones. Així mateix, hom pot fer pressió perquè la brutal repressió a què han estat sotmesos els kurds i els armenis, fins ara, mateix, pugui almenys remetre substancialment. A hores d'ara, la reivindicació del dret d'autodeterminació per al Kurdistan pot ser encara motiu perquè una persona que gosi mantenir aquesta

postura vagi a parar a la presó. Avui dia, resulta del tot impossible que els kurds gaudeixin dels mínims drets lingüístics, sotmesos com estan a un procés de turquització imposat per l'estat, amb l'ús dels mètodes més humiliants i barroers. Si Turquia vol passar a formar part de la Unió europea, haurà de rebaixar la pressió sobre kurds i armenis i haurà d'avançar en el reconeixement dels drets col·lectius d'aquestes nacionalitats.

No vull dir amb això que pensi que Europa és la panacea perquè els pobles oprimits recuperin la seua llibertat (basta veure què passa amb els Països Catalans), però de segur que la sensibilitat majoritària dins la unió (la sensibilitat general, podríem dir) és ben lluny dels mètodes repressius que encara s'estilen a un lloc com Turquia.

Només que avui dia els kurds i els armenis poguessin aprendre la seua llengua a l'escola, se'ls reconegués algun tipus d'autonomia i, arreu de Turquia, la gent pogués viure segons principis laics o religiosos, segons la seua pròpia consciència, pens que ja hauríem fet un gran pas endavant. Si no s'avança en aquesta direcció, Europa abocaria Turquia al cantó contrari, és a dir, existiria un perill evident que una potentíssima república islàmica s'afegís a les ja existents, a l'Orient mitjà. I això seria perillós per als kurds, per als armenis, per als propis turcs i per a tots els seus vesins, inclosos els europeus.
